

ДА ПРЫЦЕМКАЎ

АД СВІТАНКУ

СВЕТ

ДА ПРЫЦЕМКАЎ
АД СВІТАНКУ

“Свет ад світанку да прыцемкаў” – гэта аўтарскі праект Міраслава Дэмбінскага і Мацея Дрыгаса, які заключаецца ў рэалізацыі цыклу майстар-класаў для студэнтаў кінашколаў у розных гарадах свету. Студэнты пад кіраўніцтвам выкладчыкаў цягам месяца разам працуюць над калекцыяй дакументальных эцюдаў, галоўны герой якіх – горад. У выніку паўстаюць дакументальныя фільмы кожны працягласцю каля гадзіны, якія паказваюць вобразы гэтых гарадоў.

Мастацкая канцэпцыя

Кожны студэнт абярае для сябе канкрэтны час, і намагаецца знайсці сітуацыю, якая мае месца дакладна ў гэты час. Асобныя эцюды складаюць эпизод, які мае сваю ўласную драматургічную канструкцыю. З такіх эпизодаў складаецца дакументальны фільм працягласцю ў гадзіну.

Кожны студэнт складае вобраз “сваёй гадзіны”, група студэнтаў малюе вобраз горада “ад світанку да прыцемкаў”, калекцыя з некалькіх фільмаў апісвае “свет ад світанку да прыцемкаў”.

Фармальныя канцэпцыя

Эцюды трэба выканаць дапамогаю метада назірання, без інсцэніровак і правакацыяў, далёкіх ад журналісцкай публіцыстыкі.

Эцюды павінны доўжыцца ад 4 да 5 хвілінаў. Такая форма забяспечвае ўласны драматургічны ход падзеяў, а таксама прымушае да лаканічнасці.

Эцюды і ўвесь фільм трэба будаваць паводле прынцыпу – ад дробязяў да метафары.

Праект завершыцца прэзентацыяй створаных фільмаў і стужак мастацкіх кіраўнікоў у рамках цыклу паказаў пад назваю: «3 Варшавы ў Брусель вакол свету» (Варшава, Менск, Масква, Пекін, Токіё, Брусель).

Штодня тэлебачанне перадае нам вобразы свету: войны, землятрусы, палітычныя дэманстрацыі, футбольныя матчы, біржавыя каціроўкі. Кожная важная падзея даходзіць да нас з любога месца ў рэжыме рэальнага часу. Але ці ўся гэта праўда пра наш свет, ці толькі яго павярхоўнае адлюстраванне? Ці можна зазірнуць глыбей, пад паверхню загатоўкаў навінаў? Няўжо ўсмешка гандляра на рыбным рынку ў Пекіне, альбо задумены позірк жабрака ў маскоўскім метро не распавядуць нам больш пра сённяшні свет?

Такі дакументальны метада назірання рэчаіснасці мы запрапанавалі нашым студэнтам Лодзінскай кінашколы. Цягам некалькіх гадоў мы ажыццяўлялі праект “Лодзь ад світанку да прыцемкаў”.

Мы запрасілі да супрацы нашых калегаў, выбітных польскіх дакументалістаў, стваральнікаў і тэарэтыкаў фільму: Марцэля Лазінскага, Яцэка Блавуца, Віту Жэлякевічутэ, Паўла Лазінскага, Яцэка Петрыцкага, Рафала Лістапада і Матэўша Вэрнэра, каб разам ажыццявіць праект «Свет ад світанку да прыцемкаў» у пяці сталіцах свету. Студэнты кінашколаў Менску, Кіева, Масквы, Пекіну і Токіё зрабяць дакументальныя здымкі сваіх гарадоў, якія будуць адрознівацца ад тых, што мы бачым штодня па тэлевізары.

Такім чынам паўстане цыкл фільмаў, які можа стацца адпраўной кропкай для больш глыбокіх разважанняў пра наш сучасны свет.

"Дафінансавана са сродкаў Міністэрства культуры і нацыянальнай спадчыны
Праект фінансуецца сумесна з Польскім Інстытутам Кінамастацтва"

Масква, Кіеў, Менск, Токіё, Пекін – гарады, у якіх няма амаль нічога агульнага: розныя культуры, розныя мовы, розная гісторыя. Кожны з іх ўжо не аднойчы апісвалі. Кожны з гэтых гарадоў атрымаў свае стэрэатыпы, капіраванне якіх стварае агульна вядомы вобраз гэтых гарадоў. Аднак пад гэтымі банальнымі вобразамі хаваецца іншая рэчаіснасць, разнастайнае жыццё. Мы хочам адчуць пульс гэтага жыцця, прабіць знешнюю шкарлупіну. Дакрануцца да праўды пра чалавека праз ягоны найглыбейшы, асабісты досвед, ухапіць драматычныя і смешныя моманты – і ўсё гэта дзякуючы назіранню эпізодаў з жыцця.

Менск, 6.00

Супрацоўнік кансэрваторыі ў Менску, оперны саліст, тэнар Уладзімір З. выходзіць з дому з цяжкім заплечнікам. Ён адпраўляецца на лецішча, што знаходзіцца на ўскраіну гораду. На лецішчы стаіць стары, спісаны з войска вагон. Уладзімір выцягвае з заплечніка цагліны і муруе фрагмент камяна. Трэба скончыць да 10.00, бо ў яго заняткі спеваў.

Менск, 10.00

Коля Ф., магільшчык на гарадзкіх могілках няспешна капае яму. Каля яе – труна і сям'я нябожчыка. Замест папа працаўнік ЗАГСу. Усе цярпліва чакаюць – без ямы не будзе пахавання.

Менск, 19.00

Плошча Каліноўскага. Міліцыя правярае дакументы ў маладых людзей з валентынкамі, на якіх напісана: "Люблю Беларусь". Праверка дакументаў на ўсялякі выпадак распаўсюджваецца на ўсіх закаханых, якія шпацыруюць па плошчы.

Кіеў, 5.30

Ірына С., стрыптызёрка толькі што скончыла працу ў гатэлі "Украіна". Яна ідзе праз пусты Майдан, пастукаючы высокімі абцасамі. У падземным пераходзе яна купляе піражкі ў бабулі, закутанай у сцёганую ватуўку. Жанчыны не глядзяць адна другой у вочы. У метро яскравая Ірына зліваецца з шэрым натоўпам людзей, якія спяшаюцца на працу ў першую змену.

Кіеў, 11.00

Гістарычны музей. Зала гісторыі Галадамору трыццаці гадоў. Галіна С. мые мармуровую падлогу анучай, наматанай на швабру. Яна цярдліва палашчыць анучу ў пагнутым вядры, выкручвае яе. Жанчына не затрымала натоўп крыклівых вучняў, якія ў брудных ботах пабеглі ў залу Памаранчавай Рэвалюцыі.

Кіеў, 22.00

Дрэсіроўшчык шымпанзэ, Саша М., здымае грыв пасля прадстаўлення ў цырку. Ён сумны і стомлены. Паліць цыгарэту. Некалькі разоў зацягваецца і перадае цыгарэту шымпанзэ Тані. Таня умелым рухам укладвае цыгарэту ў рот і выпускае дым носам. Таксама задумваецца...

Масква, 7.00

Натоўпы масквічоў на бясконцы эскалатары, які вядзе ў бездань метро. Стомленыя твары без эмоцыяў. Іхняя постаці знікаюць у цемры. Еўдакімія Г., удзельніца секты "Шлях да Бога", поўным пакоры жэстам, раздае ўлёткі з запрашэннем далучыцца да секты. Некаторыя іх бяруць, некаторыя – не. Каляровыя ўлёткі з надпісам "Бог ёсць паўсюль" з'яжджаюць у бяздонне метро.

Масква 14.30

Балетная школа. Перапынак падчас уроку рытмікі. Першакласніцы ў балетных касцюмах гуляюць у бэрыка. Толькі Аня К. сядзіць у шпагаце пад вялікім люстрам. Яна старанна выводзіць ліст маме, якая жыве на Сахаліне, піша, што сумуе...

Масква 23.30

Вяселле Алены Ц. і Андрэя С. П'яныя госці крычаць "Горка! Горка!". Невеста, хістаючыся, прыпадае вуснамі да свайго таксама п'янага мужа. Прыём адбываецца ў рэстарачыі "Буран", якая месціцца ў былым касмічным чоўнаку, які ніколі не паляцеў у космас па прычыне спынення праграмы даследаванняў.

Пекін, 6.00

Лінг Янг Т. выходзіць з дому...

Токіё 11.00

Ямамота А. сядзе ў аўтобус...

Цікава, як будуць выглядаць Пекін і Токіё ад світанку да прыцемкаў? Мы спадзяемся, што ўражлівасць і здольнасць да назірання нашых азіяцкіх студэнтаў створаць унікальны, вельмі асабісты вобраз гэтых далёкіх гарадоў.

Менск, Кіеў, Масква, Пекін, Токіё – на кожным з вобразаў гэтых гарадоў студэнты пакінуць свае сляды. Нашая задача – абудзіць іхнюю ўражлівасць і падказаць, як пабудаваць больш глыбокія сэнсавыя прасторы.

Кожны з гэтых фільмаў апісвае адзіны горад, а ўсе разам ствараюць вобраз, які, спадзяемся, схіліць гледача да развагаў пра сучасны свет.

Мірослаў Дэмбінскі

Выкладчык Кінашколы ў Лодзі - цягам 20 гадоў зняў 30 дакументальных фільмаў, сярод якіх: "ПАМАРАНЧАВАЯ АЛЬТЭРНАТЫВА" ("POMARAŃCZOWA ALTERNATYWA") 1989

"ІКАР" ("IKAR") 1999

"ПЕРАМОЖЦЫ І ПЕРАМОЖАНЫЯ" ("ZWYCIĘZCY I PRZEGRANI") 2004

"УРОК БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ" ("LEKSCJA BIAŁORUSKIEGO") 2006

"МУЗЫЧНЫЯ ПАРТЫЗАНЫ" ("MUZYCZNA PARTYZANTKA") 2007

Атрымаў больш за 80 узнагародаў, сярод якіх:

Спецыяльная ўзнагарода (Амстэрдам)

Спецыяльная ўзнагарода (Обэргаўзэн)

Спецыяльная ўзнагарода (Ляйпцыг)

Прыз Еўропа (Берлін)

Бронзавы Лайконік (Кракаў)

Залатая Брама (Сан-Франсіска)

Белая Кобра (Лодзь)

Мацей Дрыгас

Выкладчык Кінашколы ў Лодзі Дакументаліст з 20-ці гадовым досведам Зняў шэраг фільмаў, сярод якіх нааыважнейшыя: "ПАЧУЙЦЕ МОЙ КРЫК" ("USŁYSZCIE MÓJ KRZYK") 1991

"СТАН НЕВАЖКАСЦІ" ("STAN NIEWAŻKOŚCI") 1994

"ГОЛАС НАДЗЕІ" ("GŁOS NADZIEI") 2002

"АДЗІН ДЗЕНЬ У ПНР" ("JEDEN DZIEŃ W PRL") 2005

Атрымаў больш за 20 узнагародаў

Еўрапейская кінаўзнагарода Felix

Срэбрны Цмок (Кракаў)

Гран Пры (Мельбурн)

Гран Пры (Монтэ Карло)

Спецыяльны прыз (Італія)

Залатая брама (Сан Франсіска)

Белая кобра (Лодзь)

Матэўш Вэрнэр

Выкладчык Універсітэту кардынала Стэфана Вышыньскага, Кінакрытык і тэарэтык кіно, аўтар некалькіх кніжак і публікацыяў. Ініцыятар і арганізатар кінасемінараў "Польшча-Расея" і "Польшча-Ізраіль".

Марцэль Лазіньскі

Выкладчык у Школе Майстраў Анджэя Вайды

- цягам амаль 40 гадоў здымае дакументальныя фільмы

- зняў каля 40 фільмаў, сярод якіх найважнейшыя:

„POSTE RESTANTE” 2008

„КАБ НЕ БАЛЕЛА” („ŻEBY NIE BOLAŁO”) 1998

„УСЁ МОЖА ЗДАРЫЦЦА” („WSZYSTKO MOŻE SIĘ PRZYTRAFIĆ”) 1995

„89 ММ АД ЕЎРОПЫ” („89 MM OD EUROPY”) 1993

„МАЁ МЕСЦА” („MOJE MIEJSCE”) 1986

„ТЭСТ МІКРАФОНУ” („PRÓBA MIKROFONU”) 1980

„ІСПЫТ НА СТАЛАСЦЬ” („EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI”) 1979

„ЯК ЖЫЦЬ” („JAK ŻYC”) 1977

- атрымаў каля 50 узнагародаў, сярод якіх:

Намінацыя да прэміі “Оскар”

Еўрапейская кінаўзнагарода Felix

Гран пры (Обэргаўзэн)

Залаты голуб (Ляпцыг)

Залаты Цмок і Залаты Лайконік (Кракаў)

Залатая Брама (Сан-Франсіска)

Белая Кобра (Лодзь)

Яцэк Блавут

Выкладчык у Школе Майстраў Анджэя Вайды

- цягам 30-ці гадоў здымае дакументальныя фільмы

- зняў каля 30-ці фільмаў, сярод якіх найважнейшыя:

„ЯШЧЭ НЕ ВЕЧАР” („JESZCZE NIE WIECZOR”) 2008

„ВАЯР” („WOJOWNIK”) 2007

„ПАЦУК У КАРОНЕ” („SZCZUR W KORONIE”) 2005

„НАРОДЖАНЫ МЁРТВЫМ” („BORN DEAD”) 2004

„НЕНАРМАЛЬНЫЯ” („NIENORMALNI”) 1990

- атрымаў каля 60-ці ўзнагародаў, сярод якіх:

Гран Пры (Таронта)

Срэбрныя Львы (Гдыня)

Залаты і бронзавы Лайконік (Кракаў)

Спецыяльная ўзнагарода (Мангайм)

Спецыяльная ўзнагарода (Сан-Сэбаст’ян)

Белая Кобра (Лодзь)

Выкладчыца ў Школе Майстраў Анджэя Вайды

- цягам больш 10 гадоў здымае фільмы,

сярод якіх найважнейшыя:

“ШЫЗАФРЭНІЯ”

(„SCHIZOFRENIA”) 2001

“ПА ІНШЫМ БАКУ” („PO TAMTEJ STRONIE”) 2007

“КРЫНІЦА” („ŹRÓDŁO”) 2009

- атрымала некалькі ўзнагародаў:

Gold Remy Award (Г’юстан)

Белая Кобра (Лодзь)

Грын пры (Кельцэ)

Віта Жэлакевічутэ

Павэл Лазіньскі

Выкладчык Кінашколы ў Гдыні

- цягам 20 гадоў здымае дакументальныя фільмы

- зняў шэраг фільмаў, сярод якіх найважнейшыя:

“ХІМІЯ” („CHEMIA”) 2009

“ПАМІЖ ДЗЬВЯРЫМА” („MIĘDZY DRZWIAMI”) 2004

“СЕСТРЫ” (“SIOSTRY”) 1999

“ТАКАЯ ГІСТОРЫЯ” (“ТАКА HISTORIA”) 1999

“КРАТКА” (“KRATKA”) 1996

“МЕСЦА НАРОДЗІНАЎ” (“MIEJSCE URODZENIA”) 1992

- атрымаў шматлікія ўзнагароды, сярод якіх:

Prix Europa (Берлін)

Special prize (Ляйпцыг)

Залаты і Срэбрны Лайконікі,

Залаты Цмок (Кракаў)

Белая Кобра (Лодзь)

Залаты Голуб (Ляпцыг)

Яцэк Петрыцкі

- цягам 30-ці гадоў зняў больш за 100 дакументальных і мастацкіх фільмаў, сярод якіх:

“ПРАВІНЦЫЙНЫЯ АКТОРЫ” („AKTORZY PROWINCJONALNI”) рэж. Агнешка Голланд 1978

“ФОТААМАТАР” („FOTOAMATOR”) рэж. Кшыштаф Кесьлёўскі 1980

“ДОСТУП” („PRZESŁUCHANIE”) рэж. Рышард Бугайскі 1982

„UNFORGIVING” рэж. Клайв Гордан 1993

“ДАЛІНА” („THE VALLEY”) рэж. Дэн Рыд 1998

“THE PIPELINE NEXT DOOR” рэж. Ніно Картадзэ 2005

- атрымаў некалькі дзясяткаў узнагародаў, сярод якіх:

FIPRESCI (Кан)

Залаты Х’юга (Чыкага)

Гран Пры (Масква)

Залатая Пальма для найлепшай акторкі (Кан)

Найлепшы Еўрапейскі Фільм (Берлін)

Намінацыя за здымкі да Еўрапейскай кінаўзнагароды ўзнагароды Felix

BAFTA за здымкі

Узнагарода “Prix Italia” 1999

Рафал Лістапад

Выкладчык Кінашколы ў Гдыні

- цягам некалькіх гадоў займаецца мантажам дакументальных і мастацкіх

фільмаў.

Сярод ягоных працаў:

“КАТЫНЬ” („KATYŃ”) 2007

“ЧОРНЫ ЧАЦВЕР” („CZARNY CZWARTEK”) 2011

“ЧУЖЫЯ ЛІСТЫ” („CUDZE LISTY”) 2011

“ІНВЕНТАРЫЗАЦЫЯ” („INWENTARYZACJA”) 2010

“ГОРАД БЕЗ БОГА” („MIASTO BEZ BOGA”) 2009

„POSTE RESTANTE” 2008

- атрымаў некалькі ўзнагародаў, сярод якіх:

Арол, польская кінаўзнагарода за найлепшы мантаж (намінацыя)

Узнагарода за мантаж (Патсдам)

Узнагарода за мантаж (Кошалін)